

Annotatie

Onderwerp

Annotatie overleg overgangsgebieden met agrarische organisaties

Datum

8 december 2025

Documentnummer

Datum en tijdstip aanwezig

15 december 2025 om 19.00

Aan

5.1.2.e

5.1.2.e

Kopie aan

van

5.1.2.e

Telefoon

(5.1.2.e)

Email

5.1.2.e@brabant.nl

Programma

Kort programma, zie bijlage

Aantal gasten: 20-25

Welke specifieke gasten zijn er uitgenodigd?

zie bijlage

Wat wordt er verwacht van de Gedeputeerde?

Maandag van 18-19 is er nog een inhoudelijke voorbereiding, waarbij de vragen zoals in het programma verder worden toegelicht en aangevuld.

Deze bijeenkomst is gepland nav een ambtelijk gesprek met dezelfde partijen mbt overgangsgebieden begin november. Tijdens deze bijeenkomst was er veel frustratie en boosheid en er is toen collectief aangegeven dat een bestuurlijk gesprek gewenst is. Gezien de omvang van de groep en de verwachte emotie zal 5.1.2.e als moderator fungeren, om het gesprek in goede banen te leiden en vooral ook te zorgen dat er naar elkaar wordt geluisterd.

Er wordt gestart met een vraaggesprek/interview, waarbij de moderator afwisselend 5.1.2.e en 5.1.2.e voorbereide vragen zal stellen. Hierbij worden specifiek al vragen meegenomen waarvan we weten dat deze ook leven in de groep.

Er is bewust een blokje ingebouwd waarin we wat reflectie geven op ons eigen handelen (wat hadden wij anders/beter kunnen doen), zie programma.

Doel: kijken of (een deel van) de groep met ons (ambtelijk) wil werken aan een gezamenlijke feitenbasis en input wil leveren voor het vervolg. Daarnaast doen we de handreiking om met ons een pilot te starten.

Voor inhoudelijke toelichting en mogelijke inhoudelijke toezeggingen, zie onderaan dit document.

Aandachtspunten/politieke gevoeligheden

Het zal niet alleen over overgangsgebieden gaan, maar ook over de stapeling van meerdere dossiers die allemaal landen op het boerenerf.

Contactpersoon van de provincie

Ambtelijk zijn aanwezig: 5.1.2.e en 5.1.2.e 5.1.2.e

mevrouw 5.1.2.e en zal wel aanwezig zijn bij de bijeenkomst.

E-mail : 5.1.2.e@brabant.nl Telefoon : 5.1.2.e

Bestuurlijke toelichting overgangsgebieden

Start met schetsen van gezamenlijk probleem: vergunningplicht (bevestigd door uitspraak RvS in april), handhavingsverzoeken. Provincie werkt aan damage control, wil beleid vormgeven om te voorkomen dat er juridische willekeur ontstaat (hagelslag van handhavingsverzoeken). Aangeven dat het begrijpelijk is dat dit tot zorgen leidt en dat we er als provincie veel aan willen doen om ervoor te zorgen dat we dit in goede banen leiden. We kunnen dit middels generieke vrijstellingen en een toezicht en handhavingsstrategie. Daarnaast: moeten we ook natuur (en volksgezondheid) beschermen. En zijn we afhankelijk van het Rijk voor het ontwikkelen van kennis voor een duidelijk kader. Tot dit kader er is, gaan we met de toezicht en handhavingsstrategie ervoor zorgen dat we de handhaving (waar we toe gedwongen worden) zo goed mogelijk "plannen in de tijd" zodat ondernemers de kans hebben hun bedrijfsvoering rondom N2000-gebieden aan te passen. Dit sluit aan bij de doelen zoals gesteld in de GGA.

Toezeggingen die gedaan kunnen worden zitten op het vormgeven van het handhavingsperspectief en het concretiseren van wat er wel kan op bedrijfsniveau. In de toezicht en handhavingsstrategie kunnen we:

- Prioriteren op waar we meer/minder bestaand gebruik verwachten, bv de Brabantse Wal met veel akkerbouwbedrijven met ten tijde van de aanwijzing (2004/1994)
- Prioriteren op intensieve teelt: bv op lelies
- Prioriteren op nabijheid van N2000, bv binnen 100/250m van N2000-gebied

Vanuit het programma L&V/projecten in de GGA zouden we in gebieden met agrariërs kunnen starten om te kijken hoe een aangepaste landschappelijke en landbouwkundig werkwijze met fors minder gebruik van gbm ervoor kan zorgen dat er geen gbm buiten het gebied komen, zodat t een volhoudbare bedrijfsvoering nabij N2000 (en elders) mogelijk is. Vraag aan de aanwezigen: willen jullie hier samen op ontwikkelen, zoals bv ihkv het project "Versailles van het noorden"? Daarnaast kijken we naar financiële ondersteuning bij de transitie. Daar zijn binnen LVV mogelijkheden voor. Budget is er in de Peel met de 150M en daarbuiten kun je als begin denken aan de 85+22 mln SPUK-middelen (no regret). Omdat op termijn extensief gebruik geborgd is via de vergunningsplicht is het te verdedigen voor 4-6 jaar een beheersvergoeding te geven zodat men de tijd heeft de bedrijfsvoering etc aan te passen aan de nieuwe werkelijkheid.

Zorgen die ontkracht kunnen worden:

- Mbt een beregeningsverbod: provincie wil dit juist niet, stuurt aan op het Brabant Brede Beregeningsbeleid waardoor er juist (beperkt) beregening voor iedereen mogelijk blijft
- Mestverbod/kunstmestverbod/verbod op ruwe mest: nemen nu als provincie geen aanvullende maatregelen op het gebied van mest

- Overgangszone van 2 km: dit is bij de Peel de omvang van de attentiezone waterhuishouding, er is echter geen sprake van een overgangszone van 2 km

Datum

8 december 2025

Documentnummer

Vragen mbt monitoring: we werken aan nieuwe bodemmonitoring waar we gbm en PFAS in meenemen. Monitoring op bodemgesteldheid geeft een goed inzicht in (significante) effecten op natuur.

Verdere toelichting, input voor beantwoording vragen

Het doel voor overgangsgebieden is hetzelfde gebleven, we willen sturen op duurzaam grondgebruik rondom Natura 2000-gebieden. Rondom gewasbeschermingsmiddelen zijn we echter in een vervelende juridische situatie terecht gekomen. Een rechtszaak rondom lelieteelt in Drenthe heeft bevestigd dat er een vergunningplicht is voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in relatie tot natuur. Een soortgelijke rechtszaak heeft de vergunningplicht voor het onttrekken van grondwater in relatie tot natuur bevestigd. De provincie staat daarmee voor een probleem, ook omdat er meerdere handavingsverzoeken zijn ingediend. Het is belangrijk om dit probleem gezamenlijk te constateren/erkennen.

Met de aanpak overgangsgebieden werken we aan een oplossing voor dit juridische probleem. Door middel van het formuleren van beleid, wat we willen vastleggen in de Natura 2000-beheerplannen, willen we uitwerking geven aan de vergunningplicht voor gewasbeschermingsmiddelen, waarbij we ons concentreren op zones rondom Natura 2000-gebieden. Hoe dat er precies uit gaat zien werken we uit tot aan de zomer. Voor onttrekkingen willen we aansluiten bij het Brabant Brede Beregeningsbeleid, wat we samen met de waterschappen aan het opwerken zijn. Met dit beleid willen we beregening gezamenlijk verminderen, zodat het voor iedereen mogelijk blijft om te beregenen. We moeten dit beleid dan wel juridisch toetsen (passend beoordelen).

Met dit beleid geven we ook vorm aan de roep rondom het behouden van grasland voor melkveehouderij, intensieve teelten kunnen immers niet eenvoudig zonder chemische gewasbeschermingsmiddelen. We blijven hiermee sturen om duurzaam grondgebruik rondom Natura 2000-gebieden.

We herkennen de ontstane onrust en het gevoel dat er voor agrariërs steeds meer beperkingen bij komen. Dit speelt op verschillende niveaus, 8e NAP, afbouwen derogatie en overgangsgebieden en ammoniakemissie-eisen, intrekingsbeleid. We willen als provincie het perspectief voor agrariërs behouden, maar zijn hiervoor deels afhankelijk van het Rijk voor financiële middelen, het ontwikkelen van een kader voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en van de EU voor een staatsteunproof regeling voor het afwaarderen van landbouwgrond. Op dit moment zien we mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer, projecten vanuit de no-regret middelen en groenblauwe dooradering.

Op het gebied van meststoffen is op landelijk niveau veel in ontwikkeling (stoppen derogatie, 8e NAP, KRW), we kiezen er voor om nu geen aanvullende verplichte maatregelen te nemen vanuit de aanpak overgangsgebieden. We gaan wel evalueren of de optelsom van de bestaande maatregelen voldoende is voor doelbereik voor N2000, mocht dit niet het geval zijn, dan kan er alsnog gekozen worden voor een doorvertaling naar de omgevingsverordening.

De kans is reëel dat er met een nieuw Kabinet middelen vrijkomen om de extensieve doorontwikkeling van landbouw rondom Natura 2000-gebieden verder te ondersteunen. De provincie staat klaar om hier maximaal op in te spelen.

Datum

8 december 2025

Documentnummer

Maatwerk blijft mogelijk én is nodig in de GGA's, immers, rondom hydrologie blijven we uitgaan van het watersysteem van het gebied en op gebiedsniveau kunnen we samen met (blijvende) ondernemers toewerken naar aangepast grondgebruik. We zien binnen dit beleid dat er voor melkveehouders kansen zijn en blijven rondom Natura 2000. Voor akkerbouwers zijn die mogelijkheden (vanwege de beperkingen op gewasbeschermingsmiddelen) vooral kansen wanneer bedrijven naar meer biologische of natuurinclusieve bedrijfsvoering gaan. Daarnaast zijn er ook veel bedrijven die een deel van hun grond nabij Natura 2000 hebben liggen, waardoor ook combinaties van extensief en intensief grondgebruik binnen het bedrijf mogelijk is.

Het is van belang om elkaar vast te houden in de GGA, juist nu het complex en ingewikkeld wordt en is. We hebben kennis en input vanuit alle partners nodig om de goede stappen te kunnen zetten en agrarische ondernemers te ondersteunen, binnen de ontstane juridische context.